

Ufaglærte studenter

- Analyse af de unge i Region Midtjylland

Indledning

De unges valg – og - fravalg er et evigt tilbagevendende emne i uddannelsesdebatten. Der er en stor politisk bevågenhed om de unge vælger de rigtige uddannelser, om de kommer hurtigt nok i gang og om de generelt træffer de valg, som samfundet tilskynder dem til.

Det er en samfundsmæssig opgave af høj prioritet at sikre, at de unge får den rigtige uddannelse samt finder den rette vej igennem systemet. Den demografiske udvikling og generelle samfundsmæssige hensyn dikterer et politisk fokus på at sikre det rette udbud af kompetencer og arbejdskraft. Rådet for Fremtidens Kompetencer har haft stor opmærksomhed på problematikken og besluttede på deres møde den 26. september 2019, at der skulle igangsættes en analyse af studenternes videre vej efter fuldført gymnasial uddannelse.

Udgangspunktet for analysen er centreret om studenternes veje i årene umiddelbart efter deres studentereksamen. Betegnelsen de "ufaglærte" studenter dækker over de unge, som er (for) længe om at komme i gang med en uddannelse, som måske aldrig får taget en uddannelse og/eller falder helt uden for arbejdsstyrken. Analysen vil tegne en karakteristik af målgruppen via et omfattende statistisk bilagsmateriale, hvor der bl.a. vil blive inddraget parametre såsom køn, herkomst samt kommunale og regionale forskelle.

Udover data om de "ufaglærte" studenter, vil analysen også inddrage datamateriale omkring overgangen til erhvervsuddannelserne samt EUX. Dette vurderes relevant at inkludere i analysen, da statistikken viser at en del studenter ender med at vælge en erhvervsuddannelse. Det er derfor et interessant perspektiv i studenternes videre vej. Afsnittet inkluderer en oversigt over alderssammensætningen på erhvervsuddannelserne samt over unge som starter på en erhvervsuddannelse efter fuldført gymnasial uddannelse.

Sammen drag

Analysen viser, at de fleste studenter ender med at tage en kompetencegivende uddannelse efterfølgende, men at de er længere tid om at komme i gang end tidligere. Ydermere indikerer analysen, at der findes to grupper af "ufaglærte" studenter. Én som "bare" tager sig god tid med at komme i gang, og én som måske aldrig kommer det og dermed har risiko for at ende helt uden for arbejdsstyrken. Sidstnævnte gruppe kræver dog yderligere analyse og undersøgelse, da vi har en begrænset viden om dem og deres situation. Dette skyldes datamæssige udfordringer og begrænsninger på området, som det vil kræve en selvstændig analyse at belyse.

Ift. overgangen til erhvervsuddannelserne, viser analysen blandede tendenser. Det politiske mål om at flere skal tage en erhvervsuddannelse direkte efter grundskolen, er svagt på vej i den rigtige retning. På baggrund af den ikke uvæsentlige andel af unge som tager en erhvervsuddannelse efter deres studentereksamen, kunne der være et potentiale i at få dem til at træffe valget om en erhvervsuddannelse tidligere eller at de i stedet havde valgt en EUX. Denne udvikling kan dog allerede være igangværende, da analysen viser en faldende tendens ift. andelen af studenter som vælger en erhvervsuddannelse, samtidig med at søgningen til EUX i samme periode er stigende.

Analysen leder frem til en række relevante diskussionsspørgsmål:

- Er det et problem, at studenterne tager sabbatår, så længe de kommer i gang og får truffet det rigtige uddannelsesvalg? Hvis ja, hvordan tilskynder vi dem til at begynde hurtigere?
- Hvordan sikrer vi, at vi ikke taber de studenter på gulvet, som ikke formår at komme i gang efter studentereksamen?
- Hvordan får vi de unge, som alligevel ender med at tage en erhvervsuddannelse efter studentereksamen, til at tage en erhvervsuddannelse fra starten af? Kunne EUX være vejen for dem?
- Skal vi sætte fokus på at øge tilgangen af de +18 årige til EUD?
- Er der behov for ændringer i de almen gymnasiale uddannelser, så de mere målrettet kommer videre i enten uddannelse eller beskæftigelse? Kan de lære noget af de erhvervsgymnasiale uddannelser?

Analysens opmærksomhedspunkter

1. Et stigende antal studenter er længere tid om at komme i gang, et stigende antal tager sabbatår og antallet af sabbatår er opadgående

Udviklingen har været stigende siden 2010. Den største udvikling ses ift. andelen af studenter som tager henholdsvis 1, 2 og 3 sabbatår. Denne gruppe er også den suverænt største. Andelen for 4 og 5 sabbatår er nogenlunde stabil, dog med en moderat stigning. Det kan bemærkes, at udvikling i antallet af sabbatår følger konjunkturudviklingen relativt tæt, om end at studenterne tager flere sabbatår i opsvinget i 10'erne end i 00'erne.

2. "Farven" på studenterhuen har en væsentlig betydning for hvornår den unge kommer i gang

Flest unge fra HTX er i gang med en uddannelse 2-3 år efter deres studentereksamen. Dernæst følger studenterne fra HHX og STX, mens studenter fra HF er sidst i sammenligningen, hvor 24 % fortsat ikke er i uddannelse 39 måneder efter dimission.

På kommunalt plan ses der en overordnet tendens til, at der, relativt set, er flere østjyske end vestjyske studenter, som ikke er i uddannelse efter henholdsvis 2 og 3 år. Forskellen mellem øst og vest er størst efter 2 år og mindskes herefter.

3. En stigende andel af unge med en studentereksamen havner uden for arbejdsstyrken eller kommer ikke i gang med en uddannelse

Andelen har været moderat stigende siden 2008 med et opadgående hop i 2010. Tendensen ser ud til at toppe i 2018 og har siden været stagnerende. Andelen af unge som tager mindst 4 eller 5 sabbatår, og som dermed måske ikke kommer i gang med en uddannelse, har været moderat stigende siden 2011. Disse tal kan dog ikke uden problemer sammenkædes, da det ud fra den tilgængelige data ikke kan konkluderes, om de unge som tager mindst 4 eller 5 sabbatår også havner uden for arbejdsstyrken.

4. Køn, herkomst og regionale/kommunale forskelle

Andelen af mænd som ikke er i uddannelse 2 år efter dimission, er noget højere end for kvinder. For HF studenter er forskellen størst med 10 procentpoint, mens der for STX, HHX og STX er en forskel på 5 procentpoint.

Ift. herkomst, ses der ikke væsentlige forskelle regionerne i mellem. Som det fremgår af bilagsmaterialet, ses der i Region Midtjylland og Region Hovedstaden en lille overvægt i andelen af etniske danskere som ikke er i uddannelse efter ca. 2 år, sammenlignet med unge med en anden etnisk baggrund end dansk. Omvendt er billedet vendt på hovedet i Region Nordjylland, hvor unge med en anden etnisk baggrund end dansk tager flere sabbatår end etniske danske.

- 5.** Tilgangen til erhvervsuddannelser er stigende for unge til og med 17 år og generelt faldende for unge over 18 år

Efter at tilgangen blandt samtlige aldersgrupper er faldet markant siden skoleåret 2014/2015, er tilgangen blandt unge i alderen 17 år og derunder steget ganske moderat de seneste år. Omvendt er tilgangen blandt de 18-19 årige og 20-24 årige stadig faldende, hvor den blandt de +25 årige er stagneret.

- 6.** Et væsentligt antal studenter vælger inden for 27 måneder at tage en erhvervsuddannelse

Det gør sig særligt gældende for HF og HHX studenter, men også hos HTX og STX ses der en ikke ubetydelig andel af studenter, som efterfølgende vælger en erhvervsuddannelse. Målt inden for en kortere årrække, er dette dog en moderat faldende tendens, som muligvis er sammenfaldende med en stigende søgning til EUX.

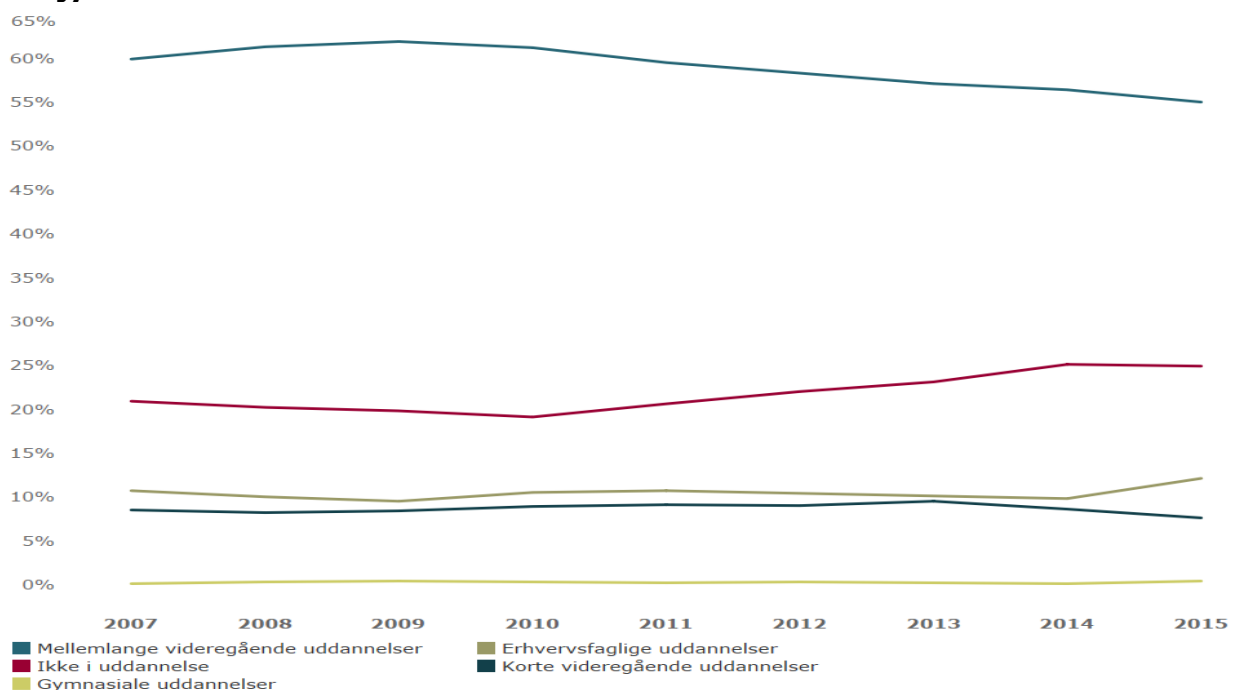

Studenternes vej efter fuldført gymnasial uddannelse

I dette hovedtema tages der udgangspunkt i studenter, som har dimitteret fra en gymnasial uddannelse. Konkret tages der udgangspunkt i studerende, som har fuldført en HF, STX, HHX eller HTX uddannelse. Først belyses det overordnede billede af studenternes vej fra ovennævnte fuldførte uddannelser, hvorefter der fokuseres på de studenter, som ikke er i uddannelse efter dimission.

Figur 1 viser, at størstedelen af studenterne i Region Midtjylland er i gang med en kompetencegivende uddannelse 27 måneder efter fuldført gymnasial uddannelse.

Figur 1: Overgang til uddannelse 27 måneder efter dimission for Region Midtjylland.

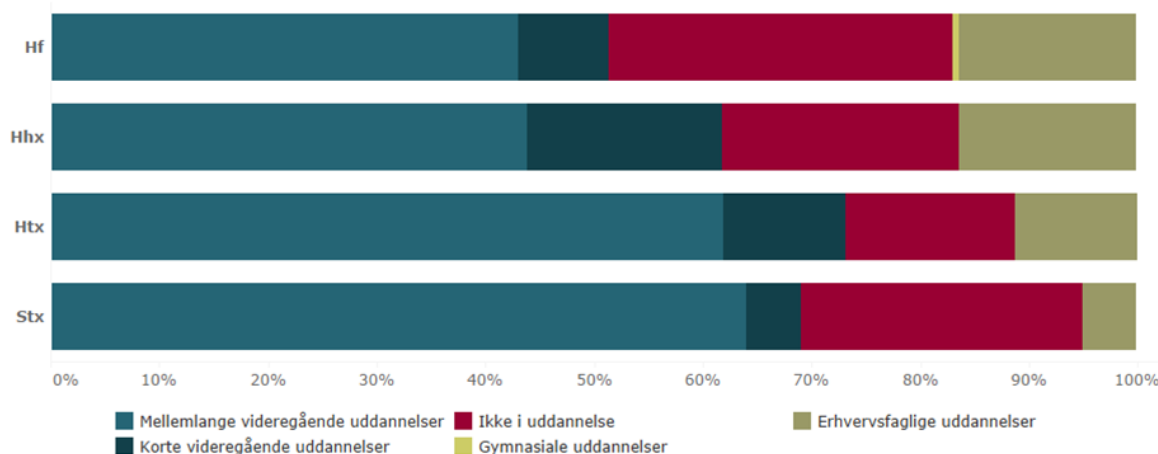
Anm.: Der gøres opmærksom på, at data er fra Undervisningsministeriets datavarehus, som ikke vedligeholdes mere. Der kan derfor være korrektioner i data. Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVV), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser), lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælsregion.

Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus

Samlet set er godt 75 % fra 2015 i gang med en uddannelse 27 måneder efter dimission. Kategorien "ikke i uddannelse" indbefatter de studenter, der ikke er i uddannelse efter dimission. Cirka 25 % af studenterne fra 2015 er 27 måneder senere ikke i gang med en videregående uddannelse eller erhvervsuddannelse. Dog er det væsentligt at bemærke, at de studenter, som ikke er i uddannelsessystemet kan være

i beskæftigelse. Typisk i ufaglærte jobs, men i analysen er der ikke data, der understøtter dette. Ses der på overgang til uddannelse fordelt på studenterhuer, er der en tendens til, at en højere andel af HF- og STX studenter end de øvrige studieretninger ikke er i uddannelse 27 måneder efter de fik studenterhuen på.

Figur 2: Overgang til uddannelse 27 måneder efter dimission fordelt på studenterhuer for Region Midtjylland, 2015.

Anm.: Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVV), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser), lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælsregion. Data er med grundlag i tællingsår 2015.

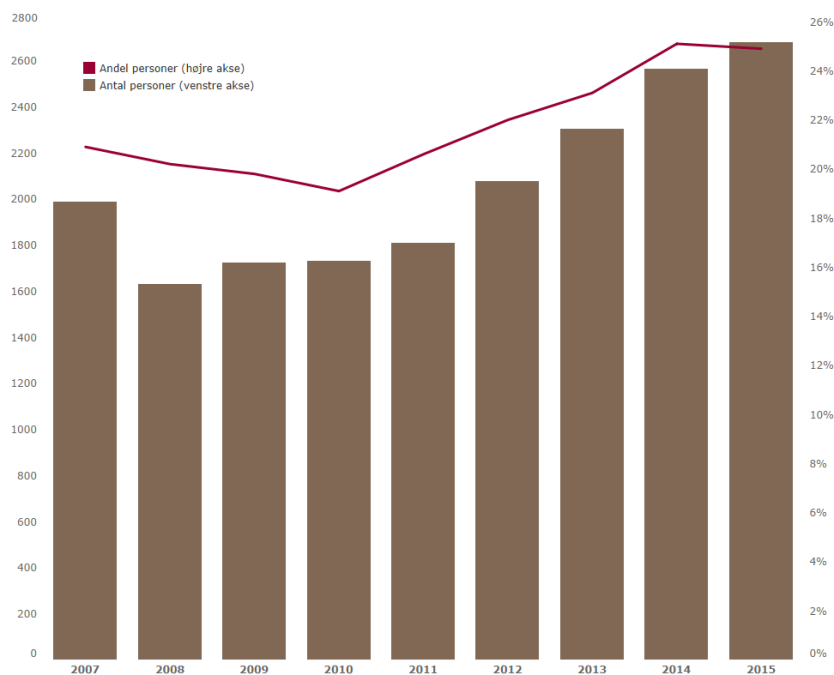
Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

Der ses en tendens til, at HF-, HHX og HTX-studerne i højere grad begynder på en erhvervsuddannelse efter fuldført gymnasial uddannelse end STX-studerne. Analysen vil primært fordybe sig i studenternes overgang til "ikke i uddannelse" og til "erhvervsfaglige uddannelser". Det er væsentligt at dykke ned i disse to kategorier, da de har stor betydning for den generelle samfundsøkonomi og har betydning for, hvorvidt det midtjyske arbejdsmarked har adgang til tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft. I det følgende ser vi nærmere på de studenter, der ikke er i uddannelse 27 og 39 måneder efter dimission.

Studenter, der ikke er i uddannelse efter dimission

Figur 3 viser udviklingen fra 2007-2015 i forhold til studenter, der ikke er i uddannelse 27 måneder efter dimission. Andelen er skitseret som en rød linje, som ligeledes fremgår af figur 1. Siden år 2010 har antallet og andelen af studenter, som ikke er i uddannelse efter 27 måneder været støt stigende og antallet er vokset fra 1.731 studenter i 2010 til 2.678 studenter, der fik deres studenterhue i 2015.

Figur 3: Andel og antal studenter i Region Midtjylland, som ikke er i uddannelse 27 måneder efter dimission.

Anm.: Der gøres opmærksom på, at data er fra Undervisningsministeriets datavarehus, som ikke vedligeholdes mere. Der kan derfor være korrektioner i data. Der findes data for tællingsår 2016, men denne er udeladt i visualiseringen, da der ydermere ses på statustidspunkt efter 39 mdr. i resten af analysen. Det nyeste data der måler på 39 mdr. efter dimission er for tællingsår 2015, hvormed der sikres et mere korrekt sammenligningsgrundlag at tage udgangspunkt i samme tællingsår. Samtidig findes data for 2016 i Undervisningsministeriets nye datavarehus uddannelsesstatistik.dk

Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVV), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser), lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælsregion.

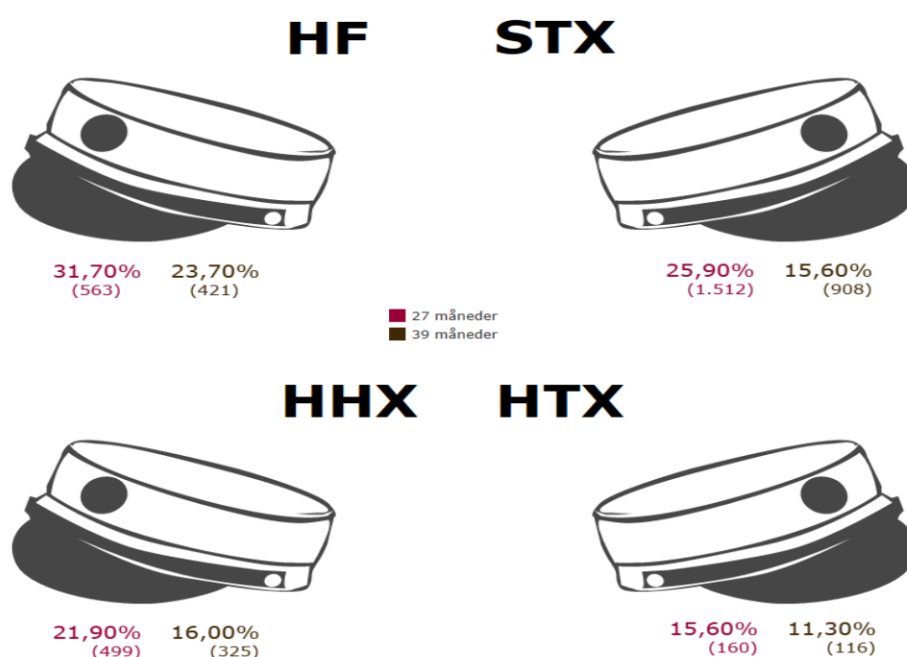
Kilde: Undervisningsministeriets datavarehus

Cirka 25 % af de midtjyske studenter er ikke i uddannelse 27 måneder efter de fik studenterhuen på i året 2015. Dansk Industri fremviste i en analyse fra september 2019, at stadig flere studenter ikke er i gang med en kompetencegivende uddannelse 27 måneder efter dimission på nationalt plan. På nationalt plan er andelen, der ikke er i gang med en uddannelse 24 %, når der tages udgangspunkt i år 2015. Det samme

mønster gør sig gældende for de midtjyske studenter¹. Efter 39 måneder er andelen faldet til knap 17 % i Region Midtjylland².

For uddannelserne HF, STX, HHX og HTX ses andelen og antallet af de studenter, som ikke er i uddannelse 27 måneder og 39 måneder efter dimission, jævnfør figur 4. De studenter, der overstiger den gennemsnitlige andel (cirka 25 %) i Region Midtjylland, er HF og STX studenterne. Samtidig ses det, at knap 24 % af HF studenterne fortsat ikke er videre i uddannelse 39 måneder efter dimission³.

Figur 4: Studenter i Region Midtjylland, som ikke er i uddannelse 27 måneder og 39 måneder efter dimission, 2015.

Anm.: Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVVU), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser),

¹ "Flest ubrugte studenterhuer i 10 år", Dansk Industri (september 2019).

Andelen af studenter i Region Midtjylland, der ikke er i uddannelse 27 mdr. efter dimission er steget til 27,90 % (antal 3216). Årsagen til, at data for 2016 ikke er illustreret i grafen er begrundet i, at der i næstfølgende grafer sammenlignes med data, der er indsamlet 39 måneder efter dimission. For at sikre det mest korrekte sammenligningsgrundlag tages der derfor udgangspunkt i år 2015, da data 39 måneder efter studentereksamen for tællingsår 2016, ikke foreligger endnu.

² Der er endnu ikke et tilstrækkeligt datagrundlag i forhold til, at se udviklingen over tid ift. 39 mdr.

³ Se figur 4.1, 4.2, 4.3 og 4.4 i bilagsmaterialet for HF, STX, HHX og HTX studenter, der ikke er i uddannelse efter 27 mdr. og 39 mdr. på tværs af regioner.

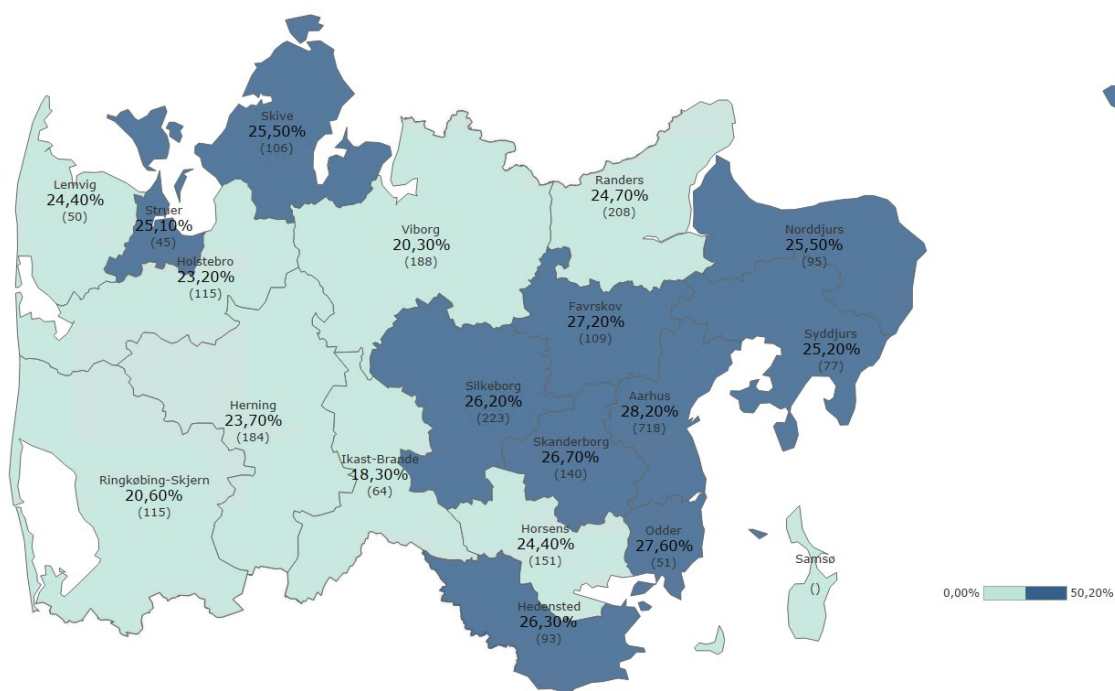
lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælsregion. Data er med grundlag i tællingsår 2015.

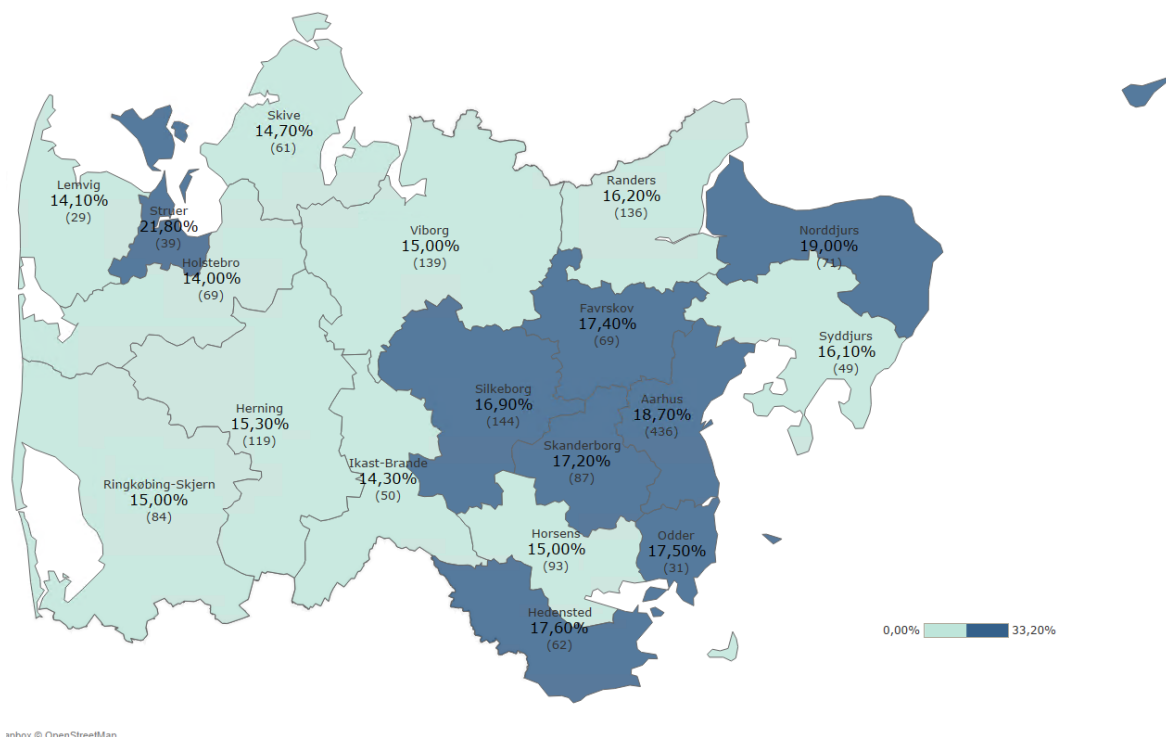
Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

Det kan derfor udledes, at de erhvervsgymnasiale uddannelser tilnærmelsesvis kommer hurtigere videre i uddannelsessystemet. Stigningen i antallet og andelen af studenter, der ikke er i uddannelse efter fuldført uddannelse er en udfordring, da de gymnasiale uddannelser primært er studieforberedende uddannelser, der skal klæde de unge på til at tage en kompetencegivende uddannelse. De gymnasiale uddannelser (EUX undtaget) er ikke i sig selv erhvervskompetencegivende uddannelser, der giver adgang til det midtjyske arbejdsmarked.

Figur 5 viser de kommunale forskelle i forhold til studenter, der ikke er i uddannelse 27 måneder og 39 måneder efter dimission. Som tidligere belyst er det samlet set godt 25 % af studenterne i Region Midtjylland, som ikke er videre i uddannelse efter 27 måneder. Efter 39 måneder er den gennemsnitlige andel faldet til knap 17 % for Region Midtjylland. Figuren viser, hvorvidt kommunerne er over eller under det regionale gennemsnit. 27 måneder efter dimission ses en tendens til, at de østjyske studenter er længere tid om at komme videre i uddannelse.

Figur 5: Andel og antal studenter, som ikke er i uddannelse 27 måneder og 39 måneder efter dimission fordelt på kommune, 2015.

Anm.: Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVU), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser), lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælsregion. Data er med grundlag i tællingsår 2015. Af diskretioneringssyns vises population under 5 ikke på kortet. Afrundet til nærmeste hele tal.

Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

På tværs af midtjyske kommuner ses i øvrigt en tendens til, at der er en større andel af HF studenter, der ikke er i uddannelse i de østjyske kommuner sammenlignet med de vestjyske kommuner. Samme tendens ses ikke i lige så høj grad for STX, HHX og HTX studenterne⁴.

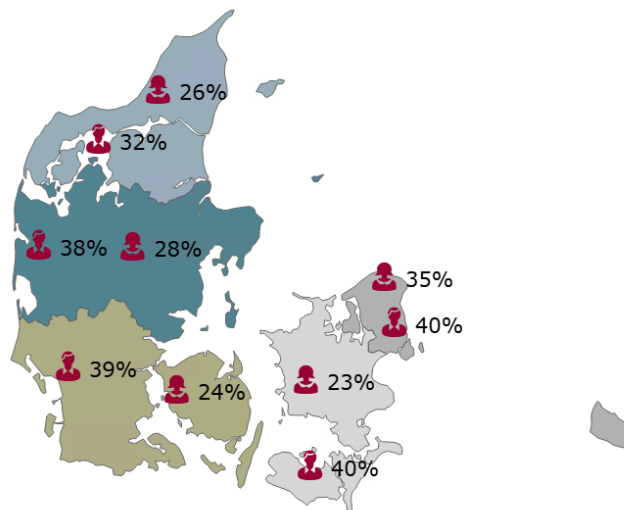
Figur 6 viser kønsforskelle i HF studenter, hvor en større andel af mænd end kvinder, ikke er i uddannelse 27 måneder efter dimission⁵.

⁴ Se figur 5.1, 5.2, 5.3 og 5.4 i bilagsmaterialet for HF, STX, HHX og HTX studenter, der ikke er i uddannelse efter 27 mdr. og 39 mdr. på tværs af regioner.

⁵ Se figur 6.1, 6.2 og 6.3 i bilagsmaterialet for andelen af STX, HHX og HTX studenter, der ikke er i uddannelse efter 27 mdr. fordelt på region og køn.

Se figur 6.4, 6.5, 6.6, 6.7 og 6.8 i bilagsmaterialet for andelen af HF, STX, HHX og HTX studenter, der ikke er i uddannelse efter 27 mdr. fordelt på region og herkomst.

Figur 6: Andel HF studenter, som ikke er i uddannelse 27 måneder efter dimission fordelt på region og køn, 2015.

Anm: Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVV), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser), lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælskommune. Data er med grundlag i tællingsår 2015. Afrundet til nærmeste hele tal.

Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

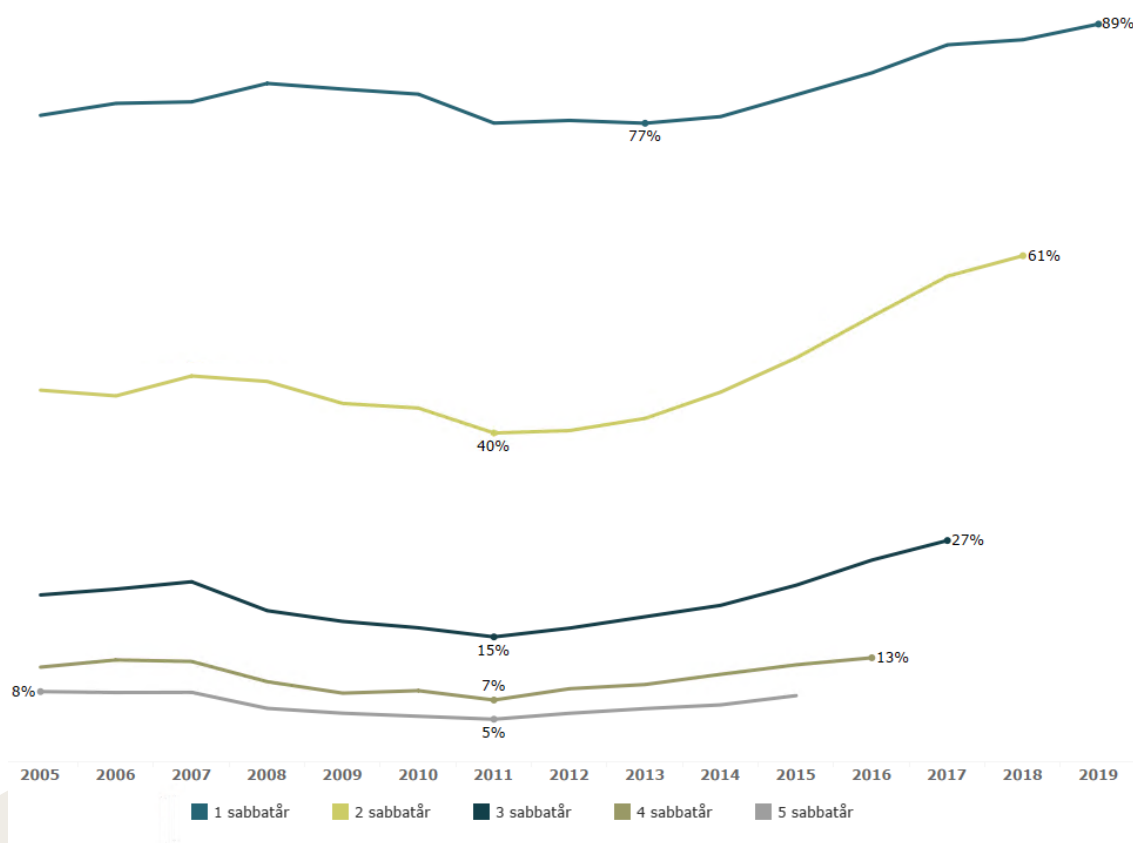
I Region Midtjylland er 38 % af mænd ikke videre i uddannelse 27 måneder efter dimission, mens andelen af kvinder er 10 procentpoint lavere. Jævnfør figur 4 var den samlede andel på knap 32 % for HF-studerende, hvilket indikerer, at mændene trækker gennemsnittet op, hvor kvinderne trækker det ned. Det samme mønster gør sig gældende for STX-, HTX og HHX-studerende i Region Midtjylland⁶. Derfor kan det udledes, at kvinderne er hurtigere til at komme i gang med en kompetencegivende uddannelse end mænd.

Studerne tager i stigende grad 1, 2 og 3 sabbatår

Forrige afsnit tog udgangspunkt i de studenter, der henholdsvis 27 og 39 måneder efter studentereksamen, ikke er videre i uddannelsessystemet. I det følgende tages der udgangspunkt i et datasæt, der gør det muligt at følge studenterne længere end de 39 måneder, som svarer til 3 sabbatår i figur 7 med udgangspunkt i afgangsårgange.

Rekordmange i Region Midtjylland tager 1, 2 og 3 sabbatår efter fuldført gymnasial uddannelse. Der er sket en større stigning i andelen af studenter, der tager sabbatår. Eksempelvis er andelen, der tager 2 sabbatår steget fra 40 % for studenterne fra 2011 sammenlignet med 61 % for studenterne fra 2018, dvs. en stigning på 21 procentpoint. Dette svarer til, at 3.734 af studenterne i 2011 tog 2 sabbatår op mod 6.790 af studenterne fra 2018.

Figur 7: Andel studenter i Region Midtjylland, som tager sabbatår efter afsluttet almen gymnasial uddannelse og erhvervsgymnasial uddannelse fordelt på afgangsårgang.

Anm.: Andelen er opgjort på baggrund af kategorierne: "Har fuldført en uddannelse", "Har afbrudt en uddannelse", "I gang med en uddannelse" og "ej påbegyndt". Uddannelsesstart bliver målt 1. oktober det pågældende statusår. Hvis man ikke er påbegyndt nyt studie 1. oktober samme år, som man er blevet

student, bliver det angivet som et sabbatår. Hvis man ikke er påbegyndt et nyt studie 1. oktober det efterfølgende år, bliver det angivet som to sabbatår og så fremdeles. Data er trukket for analyseår 2019. Afrundet til nærmeste hele tal.

Kilde: egne beregninger baseret på Danmarks Statistik, www.statistikbanken.dk/forlob15

På tværs af regioner ses en tendens til, at Region Midtjylland har den største andel af studenter, der vælger op til 3 sabbatår. Andelen af studenter, der tager mere end 3 sabbatår er størst i Region Hovedstaden⁷. Det bemærkes, at hovedparten af en årgang er i gang med en uddannelse eller har fuldført en uddannelse i takt med, at der går flere år efter afsluttet gymnasial uddannelse⁸. En analyse fra EVA (Danmarks Evalueringsinstitut) viser, at 61 % af dem, der har haft sabbatår begrundet det med, at de har haft brug for en pause fra uddannelsessystemet. Samtidig viser analysen, at de hyppigste aktiviteter under sabbatåret er lønnet arbejde, udlandsophold og fritidsinteresser⁹.

Det skal tydeliggøres, at det i sig selv ikke er problematisk, at nogle studenter tager sabbatår. Dog kan det blive problematisk, hvis studenterne venter længere og længere tid inden de starter på en kompetencegivende uddannelse, hvis det dermed kan medføre, at de slet ikke begynder på en uddannelse eller har vanskeligt ved at komme i gang.

⁷ Se figur 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 og 7.5 i bilagsmaterialet for andelen af studenter på tværs af regioner, der tager 1 til 5 sabbatår.

⁸ Se figur 7.6, 7.7 og 7.8 i bilagsmaterialet for uddannelsesstatus for de midtjyske studenter 5, 7 og 10 år efter afsluttet almen gymnasial uddannelse og erhvervsrettet gymnasial uddannelse fordelt på afgangsårgang.

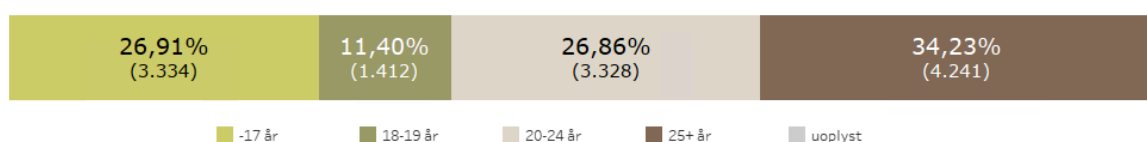
⁹ "Studerendes sabbatår", Danmarks Evalueringsinstitut (maj 2019)

Vejen til erhvervsuddannelse

Følgende afsnit behandler blandt andet alderssammensætningen på erhvervsuddannelse og det er derfor væsentligt at bemærke, at der ikke er tale om den generelle søgning til erhvervsuddannelse sammenholdt med øvrige uddannelser. Derudover undersøges hvor stor en andel af studenter, der søger en erhvervsuddannelse i Region Midtjylland.

Samlet set er godt 73 % af de elever, der påbegynder en erhvervsuddannelse 18 år eller ældre. Samme mønster gør sig gældende nationalt. Derimod er hovedparten under 18 år, når de påbegynder en gymnasial uddannelse i Region Midtjylland. Der er således tale om forskellig alderssammensætning af de elever, som påbegynder henholdsvis en erhvervsuddannelse og en gymnasial uddannelse¹⁰.

Figur 8: Alderssammensætningen for tilgang til erhvervsuddannelse for skoleår 2018/2019 i Region Midtjylland.

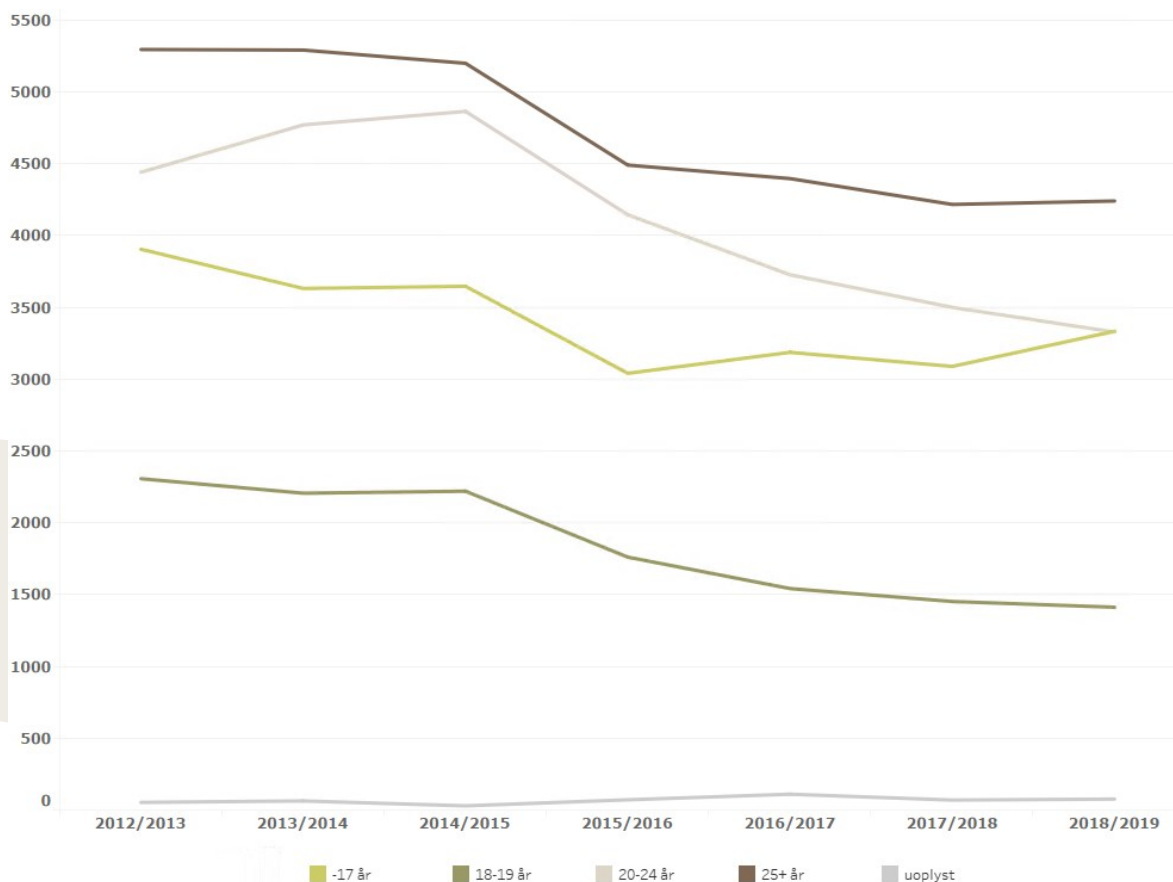
Anm.: Tilgang er antallet af elever, der er påbegyndt en (sammensat) uddannelse i den valgte periode. Alder er målt ved tilgangen og fordelt på udvalgte aldersgrupperinger. Data er opgjort efter den pågældende institutions beliggenhedsregion. Data er opgjort på skoleår.

Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

Samtidig viser alderssammensætningen, at der er et potentiale i forhold til at få flere 18+ elever til at vælge en erhvervsuddannelse, da en erhvervsuddannelse tydeligvis appellerer til målgruppen. Dog viser nedenstående figur, at der har været et væsentligt fald i 18 + elever, der har påbegyndt en erhvervsuddannelse.

¹⁰ Se figur 8.1 for alderssammensætningen for tilgang til erhvervsuddannelse for skoleår 2018/2019 fordelt på regioner.

Figur 9: Alderssammensætningen for tilgang til erhvervsuddannelse for skoleår 2018/2019 i Region Midtjylland.

Anm.: Tilgang er antallet af elever, der er påbegyndt en (sammensat) uddannelse i den valgte periode. Alder er målt ved tilgangen og fordelt på udvalgte aldersgrupperinger. Data er opgjort efter den pågældende institutions beliggenhedsregion. Data er opgjort på skoleår.

Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

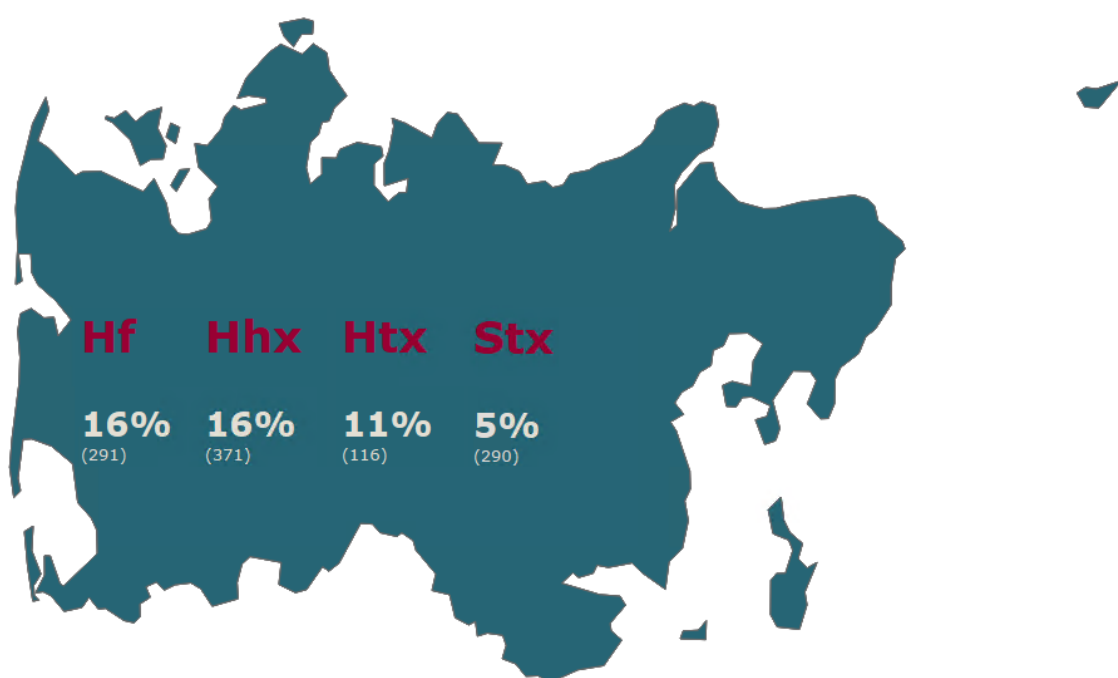
Udviklingen understreger, at det jævnfør erhvervsuddannelsesreformen ikke er tilstrækkeligt at have en målsætning om, flere skal vælge en erhvervsuddannelse efter 9. og 10. klasse i 2025. Når andelen af de 18 + årige, der påbegynder en erhvervsuddannelse er faldende, vil det dermed ikke være nok at øge tilgangen til erhvervsuddannelse direkte efter 9. og 10. klasse, da manglen på erhvervsuddannede dermed næppe bliver opfyldt. Det er derfor nødvendigt, at der også laves strategier, målsætninger og indsatser, der fokuserer på de 18+ årige, såfremt det skal sikres, at der er tilstrækkeligt med faglært arbejdskraft i fremtiden. Samtidig bliver problematikken forstærket af, at der frem mod 2030 er faldende ungdomsårgange.

Derudover bør det overvejes, hvorvidt der skal opstilles differentierede målsætninger alt efter hvilke udfordringer der kendetegner de enkelte kommuner. Eksempelvis ses det, at der i Horsens Kommune er knap 46 %, hvor eleverne er under 18 år, når de begynder på en erhvervsuddannelse, hvilket er en større andel end Region Midtjyllands

samlede gennemsnit på knap 27 % af elever under 18 år, der begynder på en erhvervsuddannelse. I Skive Kommune er knap 47 % af de elever, der starter en erhvervsuddannelse over 24 år, hvor det samlet for Region Midtjylland er ca. 34 %, der er over 24 år, når de starter en erhvervsuddannelse¹¹.

Af de elever, der vælger en erhvervsuddannelse er der samtidig en andel, der allerede har fuldført en gymnasial uddannelse. Figur 10 viser andelen af HF, STX, HHX og HTX studenter, der vælger en erhvervsuddannelse 27 måneder efter dimission.

Figur 10: Andel og antal af studenter, der starter på en erhvervsfaglig uddannelse 27 måneder efter fuldført gymnasial uddannelse i Region Midtjylland, 2015.

Anm.: Opgørelsen angår kun de ordinære gymnasiale uddannelser: HF, STX, HHX og HTX studentereksamen. Andelen er opgjort på baggrund af overgang til uddannelserne: grundskole, forberedende uddannelser og øvrige ungdomsuddannelser, gymnasiale uddannelser, erhvervsfaglige uddannelser, korte videregående uddannelser (erhvervsakademiuddannelser og øvrige KVU), mellemlange videregående uddannelser (professionsbachelor, akademisk bachelor og øvrige mellemlange videregående uddannelser), lange videregående uddannelser samt uoplyst. Opgjort efter bopælsregion. Data er med grundlag i tællingsår 2015. Afrundet til nærmeste hele tal.

Kilde: Undervisningsministeriet, uddannelsesstatistik.dk

Ud fra ovenstående er det nærliggende at påpege, at der er et væsentligt antal studenter, der vælger at påbegynde en erhvervsuddannelse efter de har fuldført en

¹¹ Se figur 8.2 for alderssammensætningen for tilgang til erhvervsuddannelse for skoleår 2018/2019 fordelt på midtjyske kommuner.

gymnasial uddannelse. Dette er dog en nedadgående tendens, som muligvis kan ses i relation til en stigende søgning til EUX over den seneste årrække i Region Midtjylland.

Studievalg Danmark har ikke tidligere kunne vejlede elever fra gymnasiale uddannelser til at tage en erhvervsuddannelse. I starten af år 2021 er der åbnet for, at Studievalg Danmark må vejlede elever fra de gymnasiale uddannelser til at tage en erhvervsuddannelse. Derfor bliver det interessant at følge, hvorvidt dette tiltag får flere til at vælge en erhvervsuddannelse efter gymnasial uddannelse.

